

Verslag concept

Interim Statencommissie

Datum	:	24 juni 2019
Commissievoorzitter (plv.)	:	Mw. R.P.M. Kocken
Commissiegriffier	:	Mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/e-mail	:	neeskenss@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter (plv.)		mw. R.P.M. Kocken
Commissiegriffier		mw. S. Neeskens
Leden van de commissie	FvD	dhr. R.J. Dekker
	GL	mw. A. Er, mw. A. Gielen, dhr. J.W. Dulfer
	VVD	mw. M.A.H. Van Meerten-Kok, dhr. B.G.P. de Wit
	D66	mw. A.J.C.E. Strens, dhr. M.C. Steeman
	PvdA	dhr. J.J. Carton, dhr. L.Hj. Voskuil
	PVV	dhr. M. Deen, dhr. R. van Tiggelen
	SP	mw. R. Alberts-Oosterbaan, dhr. W.
	Hoogervorst	
	CDA	dhr. D.G. Heijnen, mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers
	PvdD	dhr. J.P. Hollebeek, I. Kostič
	50PLUS/PvdO)	dhr. P.R. Beving (duolid), dhr. De Vries (duolid)
	CU	dhr. M.C.A. Klein, mw. E.T. Kaper-Hartenberg (duolid)
	DENK	dhr. G.E.E. Everduim, mw. I. Vos (duolid)
Commissaris van de Koning		dhr. A. van Dijk
Gedeputeerden		dhr. J. van der Hoek, dhr. C. Loggen, mw. Z. Pels, mw. E.A.S. Rommel, dhr. E. Stigter, dhr. A. Tekin
Notulist		mw. I. Vos (Money Penny BV)
Afwezig met bericht		--

Pagina 2

Agenda

- 5 1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling agenda, verslag vorige interim-commissievergadering van 20 mei 2019
- 10 3. A-agenda Financiën
3.a. Voordracht jaarstukken 2018
3.b. Tweede begrotingswijziging 2019
3.c. Kaderbrief 2020
- 15 4. A-agenda Zienswijzen 2019 financiële stukken recreatieschappen
4.a. Recreatieschappen: Financiële stukken Groengebied Amstelland
4.b. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
4.c. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Spaarnwoude
4.d. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Twiske-Waterland
- 20 5. A-agenda Economie
5.a. Statenvoordracht verzoek tot uitbreiding van het fondsvermogen van het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland BV (PDENH)
- 25 6. A-agenda Milieu
6.a. Milieu: Voordracht OD IJmond zienswijze begroting 2020
6.b. Milieu: Voordracht OD NZKG; zienswijze begroting 2020
6.c. Milieu: Voordracht zienswijze ontwerpbegroting 2020 en 1^e begrotingswijziging OFGV
6.d. Milieu: Voordracht zienswijze ontwerpbegroting 2020, Jaarstukken 2018 en resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord
- 30
7. A-agenda Mobiliteit
7.a. Onteigening Brug Ouderkerk aan de Amstel
- 35 8. Rondvraag
9. Sluiting
- 40
- 45
- 50
- 55
- 60

65 **Agenda**

1. Opening en mededelingen

70 De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom bij de laatste interim Statencommissie. Na het zomerreces gaan de reguliere Statencommissies van start.

Er heeft zich één inspreker aangemeld, die het woord krijgt bij de bespreking van de Kaderbrief 2020 (agendapunt 3c).

75 *Mededelingen:*

Gedeputeerde **Loggen** deelt mee dat de uitnodiging voor een bijeenkomst op 25 juni 2019 voor raads- en Statenleden inzake de Markermeerdijken abusievelijk niet aan de Statenleden is verstuurd.

80 De **voorzitter** meldt dat de uitnodiging inmiddels, via de griffie, per e-mail aan alle Statenleden is toegezonden.

2. Vaststelling agenda en verslag interim-commissievergadering 20 mei 2019

85 De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
Het verslag van 20 mei 2019 wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. A-agenda Financiën

3.a. Voordracht Jaarstukken 2018

90 De heer **Heijnen**, als voorzitter van de interim-Rekeningencommissie, vertelt dat de jaarstukken 2018 twee weken geleden in de Rekeningcommissie zijn besproken met de accountant. In beslotenheid is een vragenronde gehouden over het conceptverslag. Op dat moment was het conceptverslag nog niet voorzien van een bestuurlijke reactie vanuit het college van Gedeputeerde Staten. Inmiddels is het verslag gepubliceerd, waarin slechts één
95 zin was gewijzigd. veel vragen die zijn gesteld, gingen over de aanbevelingen van de accountant. Met de interim-Rekeningencommissie is afgesproken dat de eerstvolgende Rekeningencommissie een ambtelijke toelichting wordt gegeven op de verbeteringen, die vanuit de ambtelijke organisatie al zijn ingezet.
100 In de Rekeningencommissie is niet gesproken over het meerwerk. Inmiddels zocht de accountant contact met de heer Heijnen als voorzitter van de Rekeningencommissie. De accountant stelt dat de controle meer op gegevens plaats zou moeten vinden in plaats van op het proces. Daardoor is meerwerk gemaakt. Dit kan deels worden opgevangen door de ambtelijke organisatie zelf en ook door de begroting. Nadere informatie volgt nog.

105 Gedeputeerde **Pels** verwijst naar de bestuurlijke reactie van het college.
De verwachting is dat eind week 26 een goedkeurende verklaring zal worden afgegeven door de accountant. Deze zal naar Provinciale Staten worden verzonden.
Het is goed om in de Statencommissie de politieke discussie te voeren. Daarnaast wordt de Rekeningencommissie voorgelicht over het project 'Financiële Hygiëne'. Dit project heeft
110 betrekking op de aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissie.

115 De heer **Dulfer** (GL) vond het een hele kluif om de jaarstukken te lezen. Ook de accountant vindt de jaarstukken omvangrijk en redelijk complex. De heer Dulfer deelt die opvatting. Het is lastig om gegevens uit de organisatie boven water te krijgen. Het advies van de accountant is om een verbeterplan op te stellen. De reactie van het college is dat het verwacht dat er verbetering komt in de komende begroting en in het project Financiële Hygiëne.
120 Is dat voldoende, of wordt het advies van de accountant opgevolgd en komt het college met een verbeterplan?
Opvallend en zelfs schokkend is het om op pagina 20 te moeten lezen dat maar liefst 56% van alle gemeenten onder het financieel repressief toezichtregime valt. Is het college het met spreker eens dat het aantal zeer hoog is? Wat zijn daarvan de gevolgen? Wat doet de provincie eraan om het percentage naar een acceptabel niveau te brengen? Wat is volgens het college
125 een acceptabel niveau?

- Op pagina 24 gaat het over crisisbeheersing en veiligheidszorg. Er is een groot verschil tussen de begroting en het resultaat. Dat gold ook voor 2017. Een toelichting ontbreekt. Voor de begroting van 2019 is weer een hoog bedrag gereserveerd. Wat doet het college om in 2019 de uitvoering van het beleid meer op het te verwachten niveau te kunnen realiseren?
- 130 In de begroting van 2019 is geconstateerd dat de algemene reserve van de provincie onvoldoende zou zijn. Een verbeterplan wordt gemaakt. Op pagina 289 staat dat er op dit moment een dekking is van 27%. Volgens de verordening van het financieel beheer Noord-Holland dient de algemene reserve 25% te zijn. Is hiermee dan meteen het verbeterplan gerealiseerd?
- 135 Tijdens de technische briefing is gesproken over het weerstandsvermogen en de risicodekking. Die is gebaseerd op de algemene reserve. Is het college bereid om met GL verder te kijken of wat kan worden gedaan met de reserves? De provincie moet beleid uitvoeren en geen geld oppotten.
- 140 Mevrouw **Van Meerten** (VVD) vertelt dat de VVD geen aanmerkingen heeft. Over het proces zijn wel enkele opmerkingen. Het is jammer dat Provinciale Staten al twee aaneengesloten jaren de financiële stukken heel laat ontvangt. Vorig jaar is een discussie gevoerd over meerkosten van de accountant. Dit jaar wordt gewerkt met een nieuwe accountant en een nieuwe werkwijze. De VVD gaat ervan uit dat er in 2019 geen sprake van meerwerk zal zijn.
- 145 Wat zijn de verwachtingen van het college over het proces in 2019?
Uit het accountantsverslag wordt duidelijk dat er een stevige ontwikkelopgave ligt ten aanzien van het interne proces en de controle. De VVD hecht eraan dat Gedeputeerde Staten dit proces met voortvarendheid oppakken. Als financieel toezichthouder van gemeenten en waterschappen eist de provincie dat ook van deze partijen. Wanneer verschijnt de definitieve versie van het accountantsverslag? Hebben Gedeputeerde Staten verwachtingen dat het proces voldoende op orde is om als Gedeputeerde Staten zelf een rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven?
- 150 Uit de reactie van het college blijkt dat focuspunten in 2019 niet allemaal kunnen worden afgerond. Waar ziet het college Quick wins en waar valt vertraging te verwachten?
- 155 De accountant vindt de jaarstukken te omvangrijk. Hij adviseert om meer de focus te leggen op belangrijke onderwerpen. De VVD is altijd voor bondig, minder en duidelijk. Tegelijkertijd moeten de Staten wel goed kunnen controleren. Wat is de visie van het college?
- 160 De heer **Heijnen** (CDA) zegt dat het CDA schrok van de vele correcties op de jaarstukken. Het corrigeren wordt overigens constructief opgepakt. De accountant ziet inhoudelijk geen belemmeringen om een goedkeurende verklaring af te geven. Gedeputeerde Staten worden verzocht om de Rekeningencommissie en de Statencommissie Financiën gedetailleerd op de hoogte te houden van de wijze waarop de opmerkingen van de accountant worden verwerkt. Daarbij past een uitgebreide planning en een voortgangsrapportage. Kan de gedeputeerde dit toezeggen?
- 165 Spreker heeft een vraag over de omzetting van de eigen middelen in de balanspost Project Kust op Kracht naar de reserve Meekoppelkansen bij dijkversterking. Naar het idee van de heer Heijnen zijn dat twee verschillende zaken. Welke besteding wordt nu gegeven aan die storting van 3,2 miljoen euro in de reserve Meekoppelkansen dijkversterking?
- 170 De heer **Deen** (PVV) vertelt dat de PVV-fractie vorig jaar al hoopte dat het opstellen van de jaarrekening en de afgifte van de accountantsverklaring dit jaar soepeler en sneller zouden verlopen. Het was toch wel weer slikken. Hoewel de accountant concludeerde dat er tot op heden geen afwijkingen en onzekerheden resteren die de goedkeuring zouden kunnen belemmeringen, had de accountant wel veel kritiekpunten en aanbevelingen. Het college neemt die bevindingen serieus en zal de nodige activiteiten ontplooiën om zaken te verbeteren. Dat is positief. Het gaat wel over Noord-Hollands belastinggeld.
- 175 Het Jaarverslag stemt de PVV niet al te vrolijk. 2018 was helaas weer een jaar waarin de provincie heeft ingezet op de circulaire economie en de energie transitie met de bijbehorende 'CO2-heksenjacht'. De PVV heeft zich over deze zaken, die de goedkeuring van de PVV niet kunnen dragen, al vaker uitgelaten. Voor het beruchte beleidsdoel 4.2.1. is in 2018 een bedrag van 23,2 miljoen euro uitgetrokken. Dit is veel belastinggeld dat wat de PVV anders besteed had kunnen worden.
- 180 De PVV kan vooralsnog niet akkoord gaan met de voorliggende voordracht.
- 185

Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) of het in lijn, of in tegenspraak met de begroting was? Dat in jaarstukken melding wordt gemaakt van bedragen die zijn uitgegeven, dat is niet zo vreemd. Immers dat is met elkaar gesproken.

190 De heer **Deen** (PVV) is het daarmee eens. Dat spraken andere partijen met elkaar af.

De heer **Klein** (CU) vindt het mooi dat er zicht is op een goedkeurende verklaring. Het is wel jammer dat de afgifte van de stukken en de verklaring opnieuw zo laat plaatsvindt. De CU schrok van de stevige woorden van de accountant over de interne beheersing en de
195 bruikbaarheid daarvan voor de jaarverslaglegging. Gedeputeerde Staten gaven aan die conclusies te herkennen. Alle verbeteracties worden ingebed in het kader van het project 'Financiële hygiëne' Is dit project dan zo omvangrijk dat het lukt om alle suggesties ook daadwerkelijk daarin in te bedden? Zijn daarvoor voldoende middelen? Immers het ICT-systeem sluit niet goed aan op de manier waarop de jaarstukken worden opgesteld. ICT
200 aanpassen brengt altijd hoge kosten met zich mee. Lukt het met bestaande middelen of zijn extra middelen nodig? De CU vindt het wel heel belangrijk dat deze aanbeveling wordt opgepakt.

De onderbesteding is veel beperkter dan voorgaande jaren. Dat is goed nieuws. Een aantal duidelijk aanwijsbare projecten zijn doorgeschoven. De fractie kan daar goed mee leven.
205 Hoe komt het dat het dit jaar is gelukt?

De heer **Hoogervorst** (SP) meldt dat de SP-fractie blij is dat het resultaat positief is en vooral minder positief dan vorige jaren. Dat had vaak lastige oorzaken. De SP hoopt dat het jaarwerk 2019 er, met het nieuwe college, inhoudelijk anders uit gaat zien dan in de afgelopen jaren.
210 De SP heeft daarin vooralsnog alle vertrouwen. De fractie zal het kritisch volgen.

De heer Hoogervorst weet uit ervaring dat het wisselen van accountant altijd nieuwe aanbevelingen en veranderingen met zich meebrengt. Gaat het dit college lukken om de aanbevelingen ook al in werking te hebben als wordt gestart met het jaarwerk 2019?
215 Het pakket jaarstukken is dik, maar ne als de VVD wil de SP wel zien wat er gebeurd is.

Mevrouw **Strens** (D66) bedankt voor de stukken. Het zijn inderdaad omvangrijke stukken. Positief is dat zichtbaar is welke resultaten zijn behaald, maar het vraagt wel tijd om er door heen te komen. D66 zou graag gezamenlijk kijken hoe deze stukken op een andere manier kunnen worden ingedeeld. Zo kan het aantal operationele doelen worden teruggebracht. Wil
220 de provincie een transparante en open overheid zijn dan moet ook voor inwoners duidelijk zijn waar het gemeenschapsgeld aan uitgegeven wordt.

Bij interruptie vraagt de heer **Heijnen** (CDA) of mevrouw Strens zich herinnert dat in de vorige Statenperiode de hele systematiek op verzoek van Provinciale Staten is omgegooid. Er moest
225 juist worden gewerkt met meer operationele doelen, meer tekst en minder cijfers. Nu wil D66 minder operationele doelen. Hoe verhoudt zich dat met het unaniem door de Staten aangenomen nieuwe wijze van begroten?

Mevrouw **Strens** (D66) zegt dat het zoeken is naar een balans tussen voldoende inhoud en informatie en het transparant en herleidbaar terugvinden van de euro's. Dat is een zoektocht. Het zou niet zo lijk moeten zijn, dat niemand er meer doorheen komt.

Mevrouw Strens bedankt het college voor de bestuurlijke reactie. Een goed inzicht in de stappen is gegeven. In het kader van planning en prioritering vraagt D66 over het groot aantal
235 aanbevelingen wat nodig is om dit in welk tijdspad te kunnen doen? D66 verzoekt om daarbij, naast de Rekeningencommissie ook de Statencommissie Financiën nadrukkelijk te betrekken.

De heer **Carton** (PvdA) meldt ook de PvdA blij is dat er een goedkeurende verklaring van de accountant in zicht is. De fractie heeft wel zorgen over de hoeveelheid openstaande acties om
240 de financiële beheersprocessen te verbeteren en over de vele correcties. De organisatie is hard bezig met allerlei verbeterprogramma's. De PvdA is benieuwd naar de prioritering en het tijdspad van die acties. Voorkomen moet worden dat andere fouten worden gemaakt.

Statenlid **Kostič** (PvdD) stelt dat het bij de jaarstukken draait om twee vragen. Klopt het
245 financieel en zijn de doelen behaald die door Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten waren opgedragen. Over het financiële stuk kan de PvdD kort zijn. De fractie sluit zich aan bij de woorden van het CDA.

250 Over het behalen van doelen is het maar net hoe de doelstellingen worden geformuleerd. Het lijkt in het jaarverslag of het onderhoud van wegen, inclusief faunapassages, goed is. Dat is niet juist. De faunapassages vertonen een gebrek aan onderhoud. Papier en praktijk blijken nogal van elkaar af te wijken. De PvdD ziet dit graag aangepast in het vastgestelde kwaliteitsniveau voor wegen. De PvdD overweegt een motie, maar de fractie wacht eerst de reactie van het college af.

255 In het kader van NNN is het zeer beperkte doel om jaarlijks 250 hectare natuurgrond toe te voegen weer niet gehaald. Waarom is dit doel niet gehaald?

De PvdD ziet de verwerking van barometer Brede welvaart en welzijn terug in de jaarstukken voor de komende jaren. Is het college bereid daaraan mee te werken?

260 Faunaschade moet worden betaald. Faunaschade kan ook op een andere manier, aan de voorkant, worden aangepakt. Dit kan bijvoorbeeld door te sturen op Bengaals gras. Daar verwacht de PvdD meer inzet van Gedeputeerde Staten.

265 De heer **De Vries** (50PLUS/PvdO) heeft begrepen dat de accountant dit jaar vooral gegevensgericht heeft gecontroleerd, omdat niet kon worden gesteund op de interne beheersing. Is de verwachting dat dit naar aanleiding van alle verbeteringen volgend jaar wel mogelijk is?

De fractie van 50PLUS/PvdO bedankt het college voor de jaarstukken en de accountant voor de controlewerkzaamheden. De fractie sluit zich aan bij de eerder gestelde vragen.

270 Gedeputeerde **Pels** beaamt dat de jaarrekening in concept voorligt. De accountant geeft eerst een goedkeurende verklaring en dan pas een definitieve jaarrekening af.

De accountant zegt dat de organisatie de rechtmatigheidscontrole goed op orde heeft. Dus 2021 is haalbaar.

275 Op de vraag hoe de jaarrekening kan worden verbeterd antwoordt de gedeputeerde dat het een stuk van Provinciale Staten is. Het lijkt de gedeputeerde goed om bijvoorbeeld in de Rekeningencommissie daarover met elkaar te praten. Hoe de jaarstukken er nu uitzien, is hoe Provinciale Staten het wilden hebben.

280 De vraag was of een verbetertraject nodig is voor de algemene reserve. De cijfers in de Jaarrekening zijn gebaseerd op de peildatum 31 december 2018, terwijl er nog wel risico's zijn, die mogelijk nog beslag leggen. Het is daarom nodig om nadrukkelijk te kijken naar het opvangen van die risico's. Een plan is in ontwikkeling, dus de gedeputeerde kan de details daarover nog niet delen.

285 Gevraagd wordt om na te denken over het eventueel beleggen van risico's, in een bestemmingsreserve, in plaats van de algemene reserve. De gedeputeerde zou dat gesprek niet bij deze begroting voeren, gezien de enorme uitdaging ten aanzien van de jaarrekening en omdat de organisatie al een eind op weg is in het begrotingstraject. Als dat gesprek nu zou moeten worden gevoerd, dan wordt het wat te veel. De gedeputeerde stelt voor om hierop later in de tijd op terug te komen.

290 Hoe kan worden voorkomen dat jaarstukken steeds aan de late kant worden geleverd? Er is al heel veel werk verricht door de ambtelijke organisatie. Veel verbeteringen zijn al doorgevoerd. Het college heeft er alle vertrouwen in dat het volgend jaar vanuit de organisatie makkelijker zal gaan. De relatie met de account is goed. De provincie is echter ook afhankelijk van de aanlevering van jaarstukken door verbonden partijen. De provinciale organisatie is op dit moment intern goed op orde.

295 Wat zijn de Quick wins? Zoals gezegd is er al veel gedaan. In het vervolg wordt tussentijds afgesloten. De tussentijdse afsluiting vindt plaats per 1 september, zodat op dat moment een groot deel van het jaar al inzichtelijk is. Dit heeft een positieve invloed op het proces van de Jaarrekening 2019. De RVO subsidies kunnen vrij eenvoudig worden ingezet.

300 In het project "Financiële Hygiëne" wordt dat nog verder uiteengezet. Over het tot in de details betrekken van de Statencommissie Financiën zegt de gedeputeerde dat dit eigenlijk niet te doen is om aan te geven welke acties allemaal worden ondernomen. De gedeputeerde stelt voor om tijdens de presentatie van het project Financiële hygiëne er met elkaar het gesprek over aan te gaan. Bijvoorbeeld het inboeken van posten verloopt per afdeling en per project anders. De gedeputeerde zou dat niet tot op detailniveau met elkaar willen delen. De Staten hebben dan meer aan een gesprek in de Rekeningencommissie. Over zaken die dan nog niet
305 duidelijk zijn kan men elkaar door bevragen.

Bij interruptie vraagt de heer **Heijnen** (CDA) of het mogelijk is om, voorafgaand aan het gesprek over het verbeterprogramma Financiële hygiëne, op alle aanbevelingen van de

310 accountant een plan van aanpak te presenteren. Het kan helpen om daarbij een analyse te hebben over de stand van zaken en wanneer resultaat kan worden verwacht.

Gedeputeerde **Pels** zegt toe dat in de Rekeningencommissie een toelichtend stuk volgt, op basis waarvan kan worden doorgepraat. Op dit moment wordt nog gewerkt aan de afronding van de jaarrekening. Het project Financiële hygiëne liep al. Daar komen nu punten bij, die
315 eerst verwerkt moeten worden. Dan pas kan een plan van aanpak worden opgesteld. De gedeputeerde stelt voor om hierover na het zomerreces in de Rekeningencommissie te spreken.

De CU vroeg of er qua middelen en mensen genoeg in huis is om het verbetertraject te volgen. Eerder is al gestart met het verbeteren van het ICT-systeem. De verwachting is dat de aansluiting van systemen ten behoeve van het proces om te komen tot de jaarstukken 2019
320 beter zal lopen. In de Kaderbrief is al in een toename van capaciteit voorzien voor deze afdeling. De onderbesteding is teruggebracht. De gedeputeerde komt erop terug hoe dat kan. De hoeveelheid correcties is deels het gevolg van de werkwijze van de nieuwe accountant. Daarnaast kan de organisatie zelf een deel oplossen door beter te gaan inboeken.

325 Op de vraag of volgend jaar al kan worden overgegaan op een systeemgerichte controle antwoordt de gedeputeerde dat ze al blij is als het project Financiële hygiëne en de aanbevelingen van de accountant zijn geïmplementeerd. Zij kan geen toezegging doen op dit vlak en of het zo snel al lukt. Het is een doel, maar Provinciale Staten zouden zich daarop nog niet moeten vastpinnen.

330 Bij interruptie vraagt de heer **De Vries** (50PLUS/PvdO) of de gedeputeerde met hem van mening is dat de accountant meer werk moet verrichten als niet op de ICT-systemen kan worden gesteund. Houdt het college daarmee rekening in de begroting voor volgend jaar?]

335 Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat nu nog niet is voorzien in meerkosten. Dit zal moeten worden besproken met de accountant als een onderdeel van de evaluatie. De aandacht is nu gericht op de jaarstukken 2018. De jaarstukken 2019 en de controle daarvan zijn nog niet aan de orde.

340 Gedeputeerde **Loggen** zegt over de vraag waarom de reserve Kust op kracht is samengevoegd met Meekoppelkansen Markermeerdijken dat het gaat om de vereenvoudiging van de
herschikking van reserves. Een nieuwe reserve is bedoeld voor Meekoppelkansen. Alle reserves die overblijven vanuit bijvoorbeeld de reserve Kust op Kracht, maar ook andere dijk-
345 en kustversterkingen gaan daarin. Ze blijven daarmee beschikbaar voor het doel waarvoor ze zijn bedacht: het meekoppelen bij dit soort grote projecten.

Gedeputeerde **Tekin** zou de PvdD willen verzoeken om nog even te wachten met de motie inzake faunapassages. In het coalitieakkoord is een afspraak gemaakt over faunapassages. Deze gaan standaard mee in het bermbeheer. De uitdaging is dat wordt getoetst op
350 beeldkwaliteit. Met de inhoudelijke kant waarover de PvdD maar ook het college zich zorgen maakt, gaat gedeputeerde Tekin zeker aan de slag. De uitwerking van het coalitieakkoord vraagt wat tijd. Dit onderwerp heeft het college in het vizier.

355 Gedeputeerde **Rommel** licht toe dat in de afgelopen collegeperiode 1000 hectare NNN is gerealiseerd. In het ene jaar worden meer hectares NNN gerealiseerd dan in een ander jaar. De komende collegeperiode zijn er grote ambities. Het college gaat daarmee hard aan de slag. In de vorige periode heeft gedeputeerde Tekin aangekondigd dat Provinciale Staten straks worden meegenomen in het proces van het Programma Natuur Ontwikkeling.

360 Gedeputeerde **Van der Hoek** gaat nader in op de vraag over interbestuurlijk toezicht. Repressief toezicht betekent dat achteraf wordt gecontroleerd bij gemeenten of hun begroting sluitend is. Daarbinnen is een categorie waarbij kan worden volstaan met een licht regime en een verkorte analyse. Ieder jaar wordt via een verkorte toets beoordeeld of de situatie bij die gemeenten nog steeds zo is. Slechts twee gemeenten staan onder preventief toezicht. Daar is
365 iets aan de hand, maar dat liet zich verklaren omdat daar een ARHI procedure liep. Dan schrijft de wet een preventief toezicht voor, zodat een gemeente niet zomaar van alles kan doen met het budget dat is bedoeld voor de fusie.

370 Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) over het interbestuurlijk toezicht op gemeenten of Gedeputeerde Staten zien dat gemeenten steeds meer in de problemen komen onder andere door Jeugdzorg.

375 Gedeputeerde **Van der Hoek** antwoordt dat het college dat zeker ziet. Dat komt tot uitdrukking in een meerjarenbegroting. Er wordt wel degelijk naar gekeken bij de beoordeling van die begroting. Als er bij individuele gemeenten echt problemen ontstaan, dan kan het niet anders dan dat het college dat zal zien.

Tweede termijn

380 Statenlid **Kostič** (PvdD) is blij met de toezegging dat wordt gewerkt aan de faunapassages. Het blijft wel zorgwekkend dat de PvdD dat niet terugziet. Wanneer en hoe is 1000 ha NNN verwezenlijkt? Vorig jaar is niet eens 250 ha behaald. De PvdD ziet heel graag de verwerking van de barometer Brede welvaart en welzijn terug in de jaarstukken 2019. Die tool is niet voor niets ontwikkeld. De PvdD denkt graag mee.

385 De heer **Dulfer** (GL) kreeg geen antwoord op zijn vraag over de onderbesteding van de versterking van crisisbeheersing. Hoe wil het college dat in 2019 beter doen, zodat er van onderbesteding geen sprake zal zijn?

390 Commissaris van de Koning, de heer **Van Dijk**, hoopt natuurlijk dat zich geen crisis voordoet. In dien worden er wel gelden voor gereserveerd. Hij hoopt dat het dit jaar exact hetzelfde zal zijn en dat zo min mogelijk gebruik hoeft te worden gemaakt van de reserve. Voor het kunnen opstarten van een crisisorganisatie moet geld vrijgemaakt kunnen worden.

395 Gedeputeerde **Pels** licht toe dat de organisatie niet zozeer last heeft van onder uitputting, maar vooral van vertraging. Projecten komen later tot uitvoering.

400 Gedeputeerde **Van der Hoek** zegt over het verzoek tot breder inzetten van de barometer Brede welvaart en welzijn dat deze normaal gesproken wordt gebruikt voor de Economische Agenda. De uitkomst van de monitor en hoe dat wordt vertaald kan meer gespecificeerd worden meegenomen in de rapportage.

405 Gedeputeerde **Pels** verwijst naar het coalitieakkoord, waarin staat dat een impact analyse wordt gemaakt. Deze toezegging kan daar in worden meegenomen.

Gedeputeerde **Rommel** herhaalt dat in de afgelopen vier jaar in totaal 1000 ha NNN is gerealiseerd. Dat is gemiddeld 250 ha per jaar. De gedeputeerde verwijst naar het PMO van de afgelopen 4 jaar.

410 De **voorzitter** concludeert dat de voordracht als bespreekstuk naar de PS-vergadering kan worden doorgeleid.

3.b. Tweede begrotingswijziging 2019

415 De heer **Hoogervorst** (SP) constateert dat de begrotingswijziging niet omvangrijk is. Het is slechts een hernieuwde lijst 'Subsidies buiten uitvoeringsregeling'. Is het mogelijk om in het vervolg per project kort te omschrijven wat het is, waarvoor het wordt gebruikt en wat de financiële stand van zaken is?

420 De heer **Klein** (CU) sluit aan bij voorgaande spreker. Het is vreemd dat in deze lijst plotseling met miljoenen euro's wordt geschoven. Kan iets meer toelichting worden gegeven op grote beslissingen?

425 Mevrouw **Van Meerten** (VVD) vraagt wat er met die miljoenen euro's gebeurt. Worden die verschoven naar andere potjes, of gaan ze in een bepaalde reserve?

430 De heer **Van Tiggelen** (duolid PVV) vertelt dat de PVV een aantal subsidies niet kan ondersteunen. Het gaat vooral om subsidies die onder 4.2.1. vallen. In navolging op voorgaande spreker vraagt ook de PVV om meer toelichting in het vervolg.

Mevrouw **Strens** (D66) vraagt over de bedragen rondom glasvezel of het klopt dat het hier gaat om subsidies en niet om een garantstelling.

435 Gedeputeerde **Pels** hoorde de commissie spreken over grote verschuivingen. Welke verschuivingen betreft het precies? De beantwoording volgt dan vanuit de vak gedeputeerde. Het is aan Provinciale Staten om te bepalen hoe stukken worden vormgegeven. Het is enorm veel werk als steeds een update moet worden gegeven over waar het werkelijk staat. Mogelijk kan het verzoek omtrent de vormgeving van de begrotingslijst worden meegenomen in de Rekeningencommissie? Dat is het voorstel van de gedeputeerde. Bekeken kan worden hoe in die aanvullende informatie kan worden voorzien zonder de stukken zwaarder te maken.

440 *Tweede termijn:*

445 De heer **Klein** (CU) zal zijn vraag over de grote verschuivingen schriftelijk stellen.

De heer **Hoogervorst** (SP) gaat akkoord met het antwoord van het college. Hij hoopt dat tot een overzichtelijkere vormgeving kan worden gekomen. Bij een goede overzichtelijke subsidie lijst is iedereen gebaat.

450 Mevrouw **Strens** (D66) kreeg geen antwoord op haar vraag over glasvezel.

Gedeputeerde **Van der Hoek** legt uit dat het hier gaat om een garantstelling, maar gegeven in de vorm van een subsidie met een aanvul overeenkomst.

455 De voorzitter constateert dat de voordracht als besprekingsstuk naar Provinciale Staten kan worden geleid.

3.c. Kaderbrief 2020

460 Mevrouw **Cornelissen** spreekt in namens Stichting Schoner Noord-Holland. Zij spreekt mede namens mede-initiatiefnemers Niels Stolk en Mark Oudejans.

465 Minder zwerfafval in Noord-Holland is het doel. Zwerfafval is de grootste irritatie onder inwoners. Het leidt tot een onveilig gevoel en vermindert het welzijn. De gevolgen voor milieu en gezondheid voor mens en dier zijn alarmerend. Actie is nodig. Daarmee is Schoner Noord-Holland aan de slag gegaan. Ook de automobilisten, recreanten, jongeren en rokers nemen een prominente rol in. Naast een algemene mainstream campagne worden sterke doelgroep gerichte campagnes ontwikkeld. De stichting werkt aan draagvlak in gemeenten, bedrijven, scholen, recreatie- en waterschappen om te komen tot een provinciaal gedragen en geïntegreerde aanpak van zwerfafval. Inmiddels staan of waren er afspraken met gemeenten.

470 Die waren enthousiast. Het Hoogheemraadschap en Recreatieschap Noord-Holland zijn geïnteresseerd in participeren. Na de zomer start het participatietraject. De stichting hanteert een vier-traps-aanpak die bestaat uit informeren, bewust worden, activeren door acties en uiteindelijk het creëren van zelfredzaamheid. De stichting gaat verbinden. Bestaande initiatieven worden omarmd. Door gebruik te maken van bestaande entiteiten zoals dorpsraden, welzijnsorganisaties en wijkteams blijft het lokaal. Dat dan weer in samenwerking met bedrijven, woningbouwcorporaties en waterschappen. Het vergroot de leefbaarheid van de omgeving zorgt voor participatie, sociale cohesie en een veilig gevoel. Een schone omgeving houdt ook schoon. De stichting zal een bibliotheek creëren met materialen zoals grijpers.

480 Waarom staat mevrouw Cornelissen vanmiddag hier? De Kaderbrief erkent dat burgers steeds meer interesse hebben voor een gezonde leefomgeving. De uitvoering van het initiatiefvoorstel 'Naar een toekomst zonder plastic zwerfafval' van maart 2019, ingediend door de PvdD, GL, D66 en CU werd breed gedragen door Provinciale Staten. Dit initiatiefvoorstel draagt bij aan een gezonde leefomgeving voor Noord-Hollanders, zoals ook de Kaderbrief die wens heeft. De uitspraken daaromtrent sluiten naadloos aan op de ambities van Schoner Noord-Holland om efficiënter, effectiever en verbindend te zijn over gemeentegrenzen heen.

485 Stichting Schoner Noord-Holland kan helpen om aan die ambities te voldoen, omdat de expertise, contacten en sterk groeiend netwerk heeft. De stichting wil Provincie Noord-Holland ondersteunen door uitvoering te geven aan het initiatiefvoorstel. Hierbij kan de provincie de rol van verbinder spelen.

490

495 Het verminderen van zwerfafval is een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren. Het is al over twaalf. Stichting Schoner Noord-Holland verzoekt Provinciale Staten om haar voorstel "Samenwerking en ontzorging" te overwegen binnen de realisatie van de Kaderbrief en het initiatiefvoorstel.

500 De heer **Steman** (D66) vraagt of dit het eerste contactmoment is met de provincie is. Mevrouw **Cornelissen** (Stichting Schoner Noord-Holland) antwoordt dat dit het eerste officiële contact met de provincie is.

505 De heer **Klein** (CU) spreekt van een mooi initiatief. Hoelang is de stichting actief? Zijn er andere bronnen van financiering?
Mevrouw **Cornelissen** was eerder actief op het gebied van milieu als marketing communicatie adviseur. Ze stond aan de wieg van de campagne "Een beter milieu begint bij jezelf." Er is expertise in de organisatie en bij mevrouw zelf. Schoner Noord-Holland bestaat sinds begin 510 2019. Het kwam rustig op gang. Gezien het enthousiasme is besloten iom Schoner Noord-Holland neer te zetten als een professionele organisatie, die praat met gemeenten, het hoogheemraadschap en het recreatieschap. Er ontstond behoefte aan een verbinder, die over (gemeente)grenzen heen die rol zou kunnen spelen. Aan de organisatie hangt een kostenplaatje in de zin van kantoor, website etc.

De heer **Hoogervorst** (SP) is benieuwd hoe gemeenten reageren. Welke rol ziet de stichting voor de provincie weggelegd?

515 Mevrouw **Cornelissen** vertelt dat op gemeentelijk niveau al particuliere initiatieven lopen. Goedbedoelende vrijwilligers zijn absoluut zinvol werkzaam, maar er wordt niet samengewerkt. Er wordt met name gewerkt aan het einde van de keten, namelijk het opruimen van het zwerfafval. De stichting steekt met name in op de 4-traps-aanpak. Feitelijk zou de stichting over 3 of 4 jaar niet meer nodig moeten zijn.

520 Statenlid **Kostić** (PvdD) vindt dit een mooie volgende stap van het initiatiefvoorstel. De provincie organiseert af en toe symposia en werkateliers om verschillende partijen met elkaar in contact te brengen. Wat vindt de stichting van dit instrument, waarbij gemeenten, recreatieschappen en waterschappen onder leiding van bijvoorbeeld Stichting Schoner Noord- 525 Holland de koppen bij elkaar steken om het probleem van zwerfafval aan te pakken.

Mevrouw **Cornelissen** vindt dat fantastisch. Er is meer aandacht voor het probleem. De stichting zoekt naar verbindende partijen. Het geeft de mogelijkheid om onderling met elkaar te verbinden en gemeentegrens overschrijdende ervaringen uit te wisselen. Stichting Schoner 530 Noord-Holland zou een dergelijk initiatief omarmen en willen ondersteunen.

De **voorzitter** bedankt de inspreker en geeft het woord aan de commissie.

535 De heer **Hoogervorst** (SP) constateert dat de Kaderbrief wachtte op initiatieven van het nieuwe college. Het collegeakkoord is vorige week besproken. De Kaderbrief was toen al gereed. Dat neemt niet weg dat de SP met grote belangstelling kijkt naar de ontwikkelingen op dit gebied. De SP hoopt van harte dat de inhoud van het beleid en toekomstige Kaderbrieven en begrotingen een wat andere kleur hebben dan de afgelopen vier jaar. 540 Maakt het college zich zorgen over het steeds kleiner wordende Provinciefonds? Kan het college toekomstige ontwikkelingen van het Provinciefonds toelichten? De inzet van IPO zou moeten zijn dat er voor wordt gezorgd dat het fonds op peil blijft, zodat beleidsvoornemens wel kunnen worden uitgevoerd.

545 Wat zijn de gevolgen van de dalende opbrengst uit opcenten als gevolg van maatregelen in het belastingplan? Moeten Provinciale Staten zich daarover zorgen maken?

De provincie kan niet veel invloed uitoefenen op macro economische ontwikkelingen, maar deze kunnen voor een onzekere situatie zorgen. Hoe kan de provincie daarop reageren? Is Noord-Holland daarop voorbereid?

550 In het kader van de ernstige situatie bij Tata Steel en Harsco is het de vraag of het niet beter is om ook in de toekomst voldoende geld te reserveren in het kader van zeer zorgwekkende stoffen? Heeft de provincie iets achter de hand hebben om onderzoeken te kunnen uitvoeren en om maatregelen te nemen?

De provincie heeft de taak om de betrokkenheid van de burger in de provincie te vergroten. De SP kondigt aan om op 8 juli met een motie te komen die jeugdebatten nadrukkelijker gaat ondersteunen.

555

De heer **De Wit** (VVD) zegt dat de VVD vindt dat de Kaderbrief beleidsarm is. De Kaderbrief is wat de VVD betreft niet helemaal geslaagd. Een aantal beleidsmatige mutaties betreft uitvoering. Dat kan de VVD begrijpen. De begroting is structureel in evenwicht. Provincie Noord-Holland houdt de laagste opcenten van Nederland. Het college wordt daarvoor gecompimenteerd. De VVD vraagt hoe het afschrijvingssysteem van OV en kunstwerken zich verhoudt tot die van andere provincies. Wat is achtergrond geweest om te kiezen voor deze afschrijvingssystematiek? Hoe verhoudt de mutatie van de afschrijvingstermijn zich tot de daadwerkelijke uitgaven aan onderhoud van deze activa?

560

In het document staan trends beschreven. In welke mate is er verbinding tussen de trends die genoemd zijn en de uitwerking op de financiën en het beleid van de provincie?

565

In de Kaderbrief wordt gevraagd om 35,5 fte. Daarvoor wordt een aantal redenen genoemd. De VVD is benieuwd naar de motivatie van Gedeputeerde Staten waarom zij denken dat dit voldoende is. Kan de garantie worden gegeven dat volgend jaar niet opnieuw een vergelijkbare vraag wordt gesteld?

570

De heer **Klein** (CU) is het eens met voorgaande sprekers wanneer zij spreken van een beleidsarme Kaderbrief. Toch gebeurt er wel wat. Er gaat 5,2 miljoen euro extra naar allerlei Waddenprojecten. De heer Klein heeft er moeite mee dat dit gebeurt in het kader van deze Kaderbrief. Het geld moet worden aangewend op inhoudelijke gronden en niet op basis van deze Kaderbrief. Daarnaast is er jaarlijks een extra bedrag van 200.000 euro voor samenwerking tussen de Waddenprovincies. Lukt het dan niet in het Waddenfonds? Hetzelfde gevoel heeft de heer Klein bij Data gedreven werken. De vorige periode gaven Provinciale Staten daarvoor een behoorlijk budget. Nu wordt nog eens 800.000 euro extra per jaar gebruikt om mensen op te leiden, zodat ze data gedreven kunnen gaan werken.

575

35 fte extra is goed, maar vorig jaar vroeg de heer Klein of het nodig was om te investeren in de personele organisatie. De gedeputeerde Personeel vertelde met veel overtuiging dat het absoluut niet nodig was. Eén jaar later moet er 35 fte bij. Wat is er in het afgelopen jaar veranderd, dat de capaciteit er nu zo anders voorstaat?

580

Extra geld wordt gereserveerd voor het project Zuidasdok. Die bijdrage wordt ieder jaar geïndexeerd. Het project loopt steeds maar vertraging op. Het geld dat de provincie moet besteden wordt steeds meer. Kan worden besloten om vanaf nu niet meer te indexeren? Het is wel vreemd dat zomaar 2,5 miljoen euro moet worden bijgestort omdat het allemaal zo langzaam gaat.

585

De heer **Heijnen** (CDA) vertelt dat het CDA inhoudelijk kan instemmen met de Kaderbrief. Vanwege de komst van een nieuw college heeft deze Kaderbrief tijdelijk een beleidsarm karakter. De fractie is blij met de extra middelen die vrij worden gemaakt voor de uitbreiding van de capaciteit van het ambtelijk apparaat.

590

Wat zijn de te verwachten opcenten in de toekomst, vanwege de te verwachten vormgeving van brandstoffen voor auto's. In IPO verband vindt daarover een discussie plaats. Wat is de stand van zaken? Staan in het klimaatakkoord afspraken die met IPO zijn gemaakt over de financiering vanuit opcenten. Opcenten vormen een heel groot deel van de inkomsten van de provincie.

595

Het CDA heeft zorg over de structurele dekking van de uitgaven. In 2020 en 2021 wordt afgesloten met een tekort. Het voorstel is om deze tekorten te dekken uit het te verwachten positief resultaat van 2019. Dit komt de CDA-fractie over als gokken. Het tekort van 2020 en 2021 wordt voor 80% veroorzaakt door structurele uitgaven, voornamelijk personeel. Structurele tekorten worden incidenteel gedekt. Welk deel van de begroting betreft structurele uitgaven? Welk deel daarvan wordt gedekt door structurele inkomsten?

600

Hoe geeft het college invulling aan het initiatiefvoorstel? Wat kan het college doen met de suggesties die tijdens de inspraak zijn neergelegd door Stichting Schoner Noord-Holland?

605

Mevrouw **Strens** (D66) sluit zich aan bij de vragen over de opcenten als gevolg van de elektrificering van het wagenpark. Wat is de inzet in IPO-verband? Over de gelden die zijn vrijgemaakt voor RIVM onderzoeken vraagt D66 of de reserve voldoende is voor genoemde onderzoeken?

610

D66 is juist blij dat geld wordt vrijgemaakt voor data gedreven werken. Het staat ook in het nieuwe collegeakkoord.

615 Ten aanzien van 'De basis op orde' constateert D66 dat 35,5 fte extra een aanzienlijke toename is. Het kostenbedrag is fors. Kan de organisatie hiermee even uit de voeten, of komt er volgend jaar weer een verzoek om het aantal fte uit te breiden?

620 De heer **Deen** (PVV) boog zich over de vraag wat de provincie 2018 uitgaf aan het stimuleren en faciliteren van elektrisch rijden. De provincie legde 75.000 euro in voor proceskosten en 300.000 euro aan laadinfra uit het programmabudget MRA Elektrisch. Ook is een deel van het budget voor de subsidieregeling Kleine infra via MRA Elektrisch heeft ingezet voor diezelfde laadinfra in gemeenten. Hoe groot is het bedrag dat extra wordt toegevoegd?
De PVV stemt in met de Kaderbrief behoudens een aantal gemaakte politieke keuzes aangaande de energie transitie en een meer circulaire economie.

625 De heer **Dulfer** (GL) ziet toch wel enkele beleidswensen in de Kaderbrief. In hoeverre zijn deze wensen niet in conflict met het coalitieakkoord? Kunnen deze wensen de uitvoering van het coalitieakkoord belemmeren?

630 Statenlid **Kostič** (PvdD) deelt de zorg van GL. De Kaderbrief vormt een onacceptabele dwangbuis, waarin te weinig ruimte is voor ambities en uitdagingen op het gebied van natuur. In hoog tempo maken we de planeet onleefbaar. De urgentie van meer bio diversiteit is groot, maar de PvdD ziet het niet terug in de Kaderbrief. Ecosystemen zijn de basis van alles. We zien de economie mogelijk groeien, maar we zien over het hoofd dat ook grote problemen als

635 plastic soep, overbevissing ook groeien.
Hooguit 2 zinnen worden gewijd aan de verduurzaming van de landbouw en bio diversiteit. Hoe staat het met ecologische ontwikkelingen? We hebben te maken met een disbalans in het grondstoffengebruik. We zijn door onze reserves heen. De Kaderbrief rept daar niet over en rijmt niet met de realiteit. De PvdD vragen Gedeputeerde Staten om een manier te vinden om
640 binnen de Kaderbrief een beeld te schetsen over maatschappelijke en ecologische consequenties van activiteiten en keuzen en te kijken naar economische, ecologische en sociaal maatschappelijke effecten. De PvdD ziet aanknopingspunten hiervoor in het verwerken van de barometer Brede welvaart en welzijn. Is de gedeputeerde bereid hier aan te werken?

645 Gedeputeerde **Pels** beaamt dat er sprake is van een beleidsarme Kaderbrief, wachtend op een coalitieakkoord. De Kaderbrief is meegenomen in het opstellen van het coalitieakkoord. Het is niet strijdig met elkaar. De Kaderbrief geeft alle ruimte om het coalitieakkoord in de begroting te verwerken.

650 De SP sprak zorg uit over het Provinciefonds. Het fonds is gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. In de meicirculaire stond dat dit op korte termijn voor een kleine tegenvaller zorgt. Deze is goed op te vangen en verwerkt in het coalitieakkoord.

655 Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) of het klopt dat een delegatie van de VNG actief bezig is om samen met het Rijk een nieuwe invulling te geven aan het Gemeentefonds. Is dat ook het geval voor het Provinciefonds?

660 Gedeputeerde **Pels** is dat niet bekend. In het IPO gaat het vaker over de opcenten. Hoe gaan we met de opcenten om, nu we weten dat er voor de elektrische auto geen motorrijtuigenbelasting hoeft te worden betaald? Dit betekent een mogelijk teruggang van de opbrengsten vanuit de opcenten. Daarover is intensief contact binnen het IPO. Daarover wordt gesproken met het Rijk. Een open huishouding is essentieel voor het goed functioneren van de provincie. Er zijn gesprekken over hoe dit in de toekomst kan worden bestendig.

665 Bij Interruptie vraagt Statenlid **Kostič** (PvdD) of CO2-opslag een serieuze optie is.

Gedeputeerde **Pels** reageert vanuit financiën. De vraag hoort bij de vak gedeputeerde thuis. Het financiële kader van de Kaderbrief is meegenomen in het opstellen van een coalitieakkoord.

670 Voor macro economische ontwikkelingen is een stelpost opgenomen, zodat tegenvallers kunnen worden opgevangen.

Gevraagd werd hoe trends beter kunnen worden verbonden aan het stuk. Ook dit behoort tot het vraagstuk over hoe Provinciale Staten het stuk en de vormgeving daarvan voor zich zien. Hierover zou het gesprek kunnen worden gevoerd in de Rekeningencommissie.

- 675 Door de vorige gedeputeerde Personeel zijn Provinciale Staten eerder geïnformeerd over de personeel krapte. De toename fte is bedoeld voor het kunnen implementeren van de bevindingen van de accountant en op het gebied van subsidies en ICT.
Het CDA uitte zorgen over de dekking van structurele kosten. De dekking is in het coalitieakkoord ondervangen. Eén en ander is zichtbaar in de begroting. Structurele kosten worden gedekt door structurele middelen.
- 680 Bij interruptie vraagt Statenlid **Kostič** (PvdD) waarom in de Kaderbrief niets vermeld staat over de financiële gevolgen van de afschaffing van PAS in brede zin.
- 685 Gedeputeerde **Pels** legt uit dat de ontwikkelingen rondom PAS later bekend zijn geworden dan de Kaderbrief.
- Gedeputeerde **Rommel** vult aan dat de daadwerkelijke uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 werd gedaan.
- 690 Gedeputeerde **Tekin** bedankt de inspreker. In maart is in de laatste samenstelling van Provinciale Staten is het initiatiefvoorstel behandeld en daarvoor in de commissie. De gedeputeerde heeft toen aangegeven met alle inspraak aan de slag te zullen gaan. De gedeputeerde neemt Stichting Schoner Noord-Holland daarin van harte mee. Een uitnodiging volgt om hier verder over te praten.
- 695 De heer Deen wordt geadviseerd om de door hem genoemde bedragen bij elkaar op te tellen. In totaal is 625.000 euro bestemd aan MRA elektrisch.
In het kader van de problematiek rondom Tata Steel kon niet worden gewacht op het coalitieakkoord. Via de Kaderbrief werd alvast geld vrijgesteld. Het college gaat met komt met een programmatische aanpak voor een gezonde leefomgeving. Daaraan zit flink wat geld vast.
- 700 Toekomstige onderzoeken kunnen via die route worden gefinancierd.
De afschrijvingstermijn moet worden gebaseerd op de werkelijke levensduur. Wegen en bruggen hebben een gemiddelde levensduur van 50 jaar. Andere provincies hanteren een afschrijvingstermijn tussen 20 en 100 jaar. Er zijn dus grote verschillen, maar daaraan kunnen weinig argumenten worden ontleend. Het afschrijvingstraject is goed afgestemd met de accountant. Mogelijk zou hierover op korte termijn verder gesproken kunnen worden in de Statencommissie?
- 705
- Naar aanleiding van de vraag van de heer Klein vertelt gedeputeerde **Loggen** dat in maart 2019 een Investeringskader is aangeboden aan Provinciale Staten waarin alle inhoudelijke programma's staan. Op basis van cofinanciering worden projecten gefinancierd. Zou er geen sprake zijn van cofinanciering dan schieten projecten in de vertraging.
Kleinere bedragen als 140.000 euro zijn voor het programma Rijke Waddenzee. Het programma loopt van de Waddenprovincies en het Rijk. Daarvoor nog wat middelen nodig omdat zaken duurder zijn geworden. Die extra middelen zijn inbegrepen in het genoemde bedrag.
- 710
- 715 Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) of er nog meer geld nodig zal zijn. Toen in maart werd gesproken over het inhoudelijk kader voor het Waddenfonds is het bedrag van 5 miljoen euro toen al op tafel gelegd. Hoe verhoudt de cofinancieringsbehoefte zich tot het vastgestelde programma?
- 720
- Gedeputeerde **Loggen** legt uit dat het samenhangt met de grootte van de aanvragen. Wat is subsidiabel vanuit het Waddenfonds. Dit valt pas te beoordelen als er daadwerkelijk een aanvraag ligt. Provinciale Staten worden daarvan periodiek op de hoogte gehouden.
- 725
- Gedeputeerde **Stigter** zegt het volgende over de CO2 opslag. Dit college streeft naar een economie waarin minder gebruik wordt gemaakt van CO2. Voorlopig zal er nog veel CO2 worden uitgestoten. CO2 kan worden toegepast als reststof. Die ruimte wordt geboden. Het gaat over CO2-opslag op zee, waarbij het Rijk het gezag is. Vooralsnog zijn er geen toepassingen op het land.
- 730
- De data strategie is eind 2018 vastgesteld door Provinciale Staten. Data strategie is van belang voor heel veel beleid. Om aan de data strategie uitvoering te kunnen geven, moet worden geïnvesteerd in de organisatie en in de mensen. Hetgeen in de Kaderbrief staat, is bedoeld om invulling te geven aan de opleiding. Het gaat de gehele organisatie aan.
- 735

- 740 Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) of het klopt dat Provinciale Staten eerder 7 miljoen euro voor data strategie ter beschikking hebben gesteld. Nu komt er opnieuw een voorstel waarin geld wordt gevraagd voor onder meer het opleiden van mensen. Dat zou toch onderdeel moeten zijn van de uitvoering van de strategie?
- 745 Gedeputeerde **Loggen** legt uit het college de vorige keer een krediet aanvraag om te komen tot een data strategie. Op onderdelen moet echter nog een verdiepingsslag worden gemaakt. Het eigen personeel wordt opgeleid om de taal vanuit de markt te kunnen verstaan. Het personeel moet adequaat kunnen omgaan met de materie. De verdere ontwikkeling van data strategie zou door de nieuwe portefeuillehouder separaat besproken kunnen worden met de commissie.
- De **voorzitter** neemt aan dat gedeputeerde Stigter deze suggestie meeneemt.
- 750 Bij interruptie vraagt statenlid **Kostič** (PvdD) of het klopt dat Gedeputeerde Staten het opslaan van CO2 opslag niet alleen als een mogelijkheid zien, maar als iets waarmee aan de slag wordt gegaan en waarover later nog een discussie wordt gevoerd.
- 755 De heer **Deen** (PVV) komt met een punt van orde voorstel. Inmiddels stelde statenlid Kostič vele technische vragen. Hij stelt voor om vervolgvragen, die vooral technisch van aard zijn, schriftelijk af te wikkelen.
- 760 De **voorzitter** denkt dat dit een redelijk voorstel is. Op deze manier loopt de vergadering uit de tijd. Ze verzoekt de Statenleden wanneer zij nog nadere informatie wensen, om dit schriftelijk aan te kaarten.
- De **voorzitter** constateert dat de voordracht als bespreekstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.
- 765 **4. A-agenda Zienswijzen 2019 financiële stukken recreatieschappen**
4.a. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Groengebied Amstelland
4.b. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
4.c. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Spaarnwoude
770 **4.d. Recreatieschappen: Financiële stukken recreatieschap Twiske-Waterland**
- De agendapunten 4a tot en met 4d worden integraal behandeld.
- 775 De heer **Deen** (PVV) zegt dat de voordracht een hamerstuk mag zijn.
- 780 Mevrouw **Kuiper** (CDA) vertelt dat het CDA het eens is met het voorstel om geen zienswijzen in te dienen. Wel zijn er nog de volgende opmerkingen. In 2018 is al aangegeven dat aan het BBV moest worden voldaan. Dat het in 2020 nog niet is gelukt, kan het CDA nog door de vingers zien. De fractie verwacht wel dat de begroting in 2021 op orde is. Gezien de wijze van samenwerking lijken Gedeputeerde Staten daarin voldoende vertrouwen te hebben.
- De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat de PvdD nog geen antwoord kreeg op alle technische vragen. Aanvullende vragen volgen schriftelijk.
- 785 Mevrouw **Strens** (D66) geeft aan dat D66 akkoord kan gaan met het voorstel om geen zienswijze in te dienen. Op pagina 7 staat dat de in 2018 per zienswijze gevraagde verbeteringen niet zijn doorgevoerd. Kan worden toegelicht waarom niet? Heeft het college er wel vertrouwen in dat de verbeteringen straks wel worden doorgevoerd?
- 790 Mevrouw **Van Meerten** (VVD) meldt dat de VVD het ermee eens is dat geen zienswijzen worden ingediend. Kunnen Provinciale Staten worden meegenomen in het proces gedurende het jaar?
- 795 Mevrouw **Er** (GL) zegt ook GL van mening is dat er geen zienswijze ingediend hoeft te worden. Over de financiële stukken van recreatieschap Twiske-Waterland heeft GL nog wel een vraag. Op pagina 5 is een belangrijke zin onvolledig gebleven. Er staat nu monitoren doelsoorten. Het gaat hier om een voor GL zeer belangrijke activiteit van het recreatieschap. Het gaat

800 namelijk om het monitoren van de doelsoorten Natura 2000 en het waarborgen van het evenwicht tussen natuur en recreatie. GL maakt zich zorgen over de balans tussen natuur en recreatie, met name in Twiske. Bij de gemeente zou een aanvraag zijn binnengekomen voor een camping bij de haven in Twiske. De fractie vreest dat deze activiteit inbreuk zal maken op de rust van het gebied. De Natura 2000 instandhoudingsdoelen worden negatief beïnvloed. Hierover zijn al schriftelijke vragen gesteld. De antwoorden hebben GL niet gerustgesteld. Hoe verhoudt zich de toenemende druk om meer en meerdaagse evenementen toe te staan in het gebied tot de situatie in Twiske? Er wordt ruimte gezocht voor meer recreatiemogelijkheden. 805 De ontwikkeling van natuur blijft achter en wordt onderbelicht. GL verwacht dat de natuurtoets in het kader van natuurbescherming als genoemd in artikel 19 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening zorgvuldig wordt uitgevoerd. Het evenwicht tussen natuur en recreatie moet voldoende worden gewaarborgd.

810 De heer **Klein** (CU) kan instemmen met het voorstel om geen zienswijzen in te dienen. Bij recreatieschap Spaarnwoude mag de provincie een extra bijdrage doen in verband met achterstallig onderhoud. Ook in een ander recreatieschap zorgt achterstallig onderhoud voor een hogere bijdrage. Kan het college aangeven of nu alle problemen rondom achterstallig 815 onderhoud zijn opgelost?

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP het eens is met het voorstel tot het niet indienen van zienswijzen. Ook de SP maakt zich zorgen over de ontwikkelingen in recreatieschap Twiske-Waterland en mogelijke identieke ontwikkelingen in andere recreatieschappen.

820 Gedeputeerde **Van der Hoek** vertelt dat het college er vertrouwen in heeft dat in 2021 de begroting op orde zal zijn. Daarvoor is een aantal zaken randvoorwaardelijk. Zo moet worden voldaan aan het BBV. Daarnaast moet een vertaling worden gemaakt van inhoudelijke doelen naar de financiering. Een actuele visie is daarvoor nodig. Daaraan wordt gewerkt. Provinciale 825 Staten worden meegenomen in dat proces. Er komen sessies voor Staten- en gemeenteraadsleden.

GL sprak over doelsoorten en het waarborgen van evenwicht. Een camping bij Twiske is genoemd. Er zijn gewoon regelingen. Bestaande regelingen moeten zorgvuldig worden 830 uitgevoerd door overheden. Het college neemt die regelingen uiteraard zeer serieus. Spaarnwoude krijgt een hogere bijdrage vanwege achterstallig onderhoud. De CU vraagt of er nog meer achterstallig onderhoud kan worden verwacht. RNH heeft aangegeven dat het met deze aanpassing opgelost is. Het college gaat er vooralsnog vanuit dat het achterstallig onderhoud daadwerkelijk opgelost is. Als dat niet het geval is dan volgt wel een gesprek.

835 De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

5. A-agenda Economie

840 5.a. **Statenvoordracht verzoek tot uitbreiding van het fondsvermogen van het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland BV (PDENH)**

845 Mevrouw **Kuiper** (CDA) vindt het goed dat het Participatiefonds er is. Velen weten het fonds te vinden. Het CDA gaat akkoord met het voorstel om 11 miljoen euro beschikbaar te stellen, zodat het Participatiefonds doorgang kan vinden. Het vorige college heeft aangegeven dat dit college de ruimte zou krijgen om nog accenten aan te brengen. Welke accenten gaat het nieuwe college aanbrengen?

850 Mevrouw **Gielen** (GL) is blij met de uitbreiding van het fonds. Het fonds boekt goede resultaten. Wat als het niet goed gaat met het fonds? Denk daarbij aan het faillissement van Energia. Vallen investeringen in bio massa ook onder dit fonds? Er zijn nog andere echt duurzame vormen, zoals wind en zon. GL is blij met de investering in de energie transitie.

855 De heer **Deen** (PVV) zegt dat de PVV in het verleden al bezwaren heeft geuit inzake dit fonds. De provincie is geen bank. Het verstrekken van middelen dient door de markt te gebeuren. Als de markt hier brood in had gezien dan had ze dit al lang opgepakt. Ondernemen met belastinggeld heeft niet de voorkeur van de PVV.

Energia werd in maart jl. failliet verklaard. Het Participatiefonds ging daardoor voor meer dan 3 miljoen euro het schip in. Naar aanleiding van schriftelijke vragen van de PVV werd

860 aangegeven dat als Energia een doorstart zou maken, opnieuw instappen in het fonds tot de mogelijkheden zou behoren. Zijn die plannen er? Kan worden uitgelegd aan welke voorwaarden moet worden voldaan om het predicaat duurzaam te krijgen? Anders wordt toetsen wel erg lastig.

865 Statenlid **Kostić** (PvdD) meldt dat de PvdD tevreden is dat er geld bij komt. In het kader van het doel van het fonds wordt door de PvdD opgemerkt dat projecten wel echt duurzaam zijn. Hoe verwachten Gedeputeerde Staten dit te waarborgen?

870 Het fonds heeft 1,3 miljoen euro geïnvesteerd in bio massa. Inmiddels is het standpunt ingenomen dat er geen ruimte meer is voor bio massa. Betekent dit dat er geen geld meer naar bio massa gaat via het fonds?

875 Mevrouw **Strens** (D66) zegt dat D66 akkoord gaat met het vrijgeven van 11 miljoen euro voor de derde tranche. In 2016 diende D66 een motie in. Het is nu een goede stap om te kijken welke nieuwe criteria passend zijn voor de derde tranche.

Gedeputeerde **Pels** licht toe dat het college nog aan het kijken is naar het verschuiven van accenten verschoven. Provinciale Staten worden op de hoogte gesteld of en, zo ja, welke accenten worden verschoven.

880 Het fonds is bedoeld om risico te lopen om investeringen te doen waar de markt het nog niet aandurft maar waar wel potentie wordt gezien voor nieuwe duurzame bedrijven. Het risico van een faillissement hoort bij het besluit om het fonds in te stellen. Het college kent geen plannen voor een doorstart van Energia. Mocht die doorstart er wel komen dan zal het college ernaar kijken.

885 De vraag over wat echt duurzaam is, is een politieke discussie.

890 Er is één investering in bio massa bekend. Er moet verschil worden gemaakt tussen een kader opstellen voor grootschalige bio massacentrales en andere toepassingen van bio massa, zoals het gebruik van algen of olifantsgras. Het gaat om andere zaken dan in het coalitieakkoord staat omschreven. Binnen de huidige kaders van PDENH kunnen nu aanvragen worden gedaan. Het moet in lijn zijn met provinciaal beleid. Dit wordt meegenomen in het gesprek daarover.

Tweede termijn:

895 De heer **Deen** (PVV) kreeg als antwoord op zijn vraag wat duurzaam nu eigenlijk inhoudt dat dit een politieke discussie is. Dat maakt het wel ingewikkeld. Provinciale Staten geven veel geld uit aan 'duurzaam' en moeten daarover beslissen. Waar beslissen Provinciale Staten dan precies over. Wat is nu duurzaam?

900 Gedeputeerde **Pels** legt uit dat voor het fonds criteria zijn vastgesteld, waaraan een aanvraag moet voldoen. Daarop wordt getoetst, ook waar het gaat over duurzaamheid. Als de Staten daarover meer Informatie wensen, dan kan die worden verstrekt, bijvoorbeeld door een technische briefing of op andere wijze.

905 De heer **Deen** (PVV) wordt graag voorgelicht.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

910 6. A-agenda Milieu

Het voorstel is om bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek wel een zienswijze in te dienen en bij Omgevingsdiensten IJmond, Noordzeekanaalgebied en RUD Noord-Holland Noord niet.

915

6.a. **Milieu: Voordracht OD IJmond zienswijze begroting 2020**

6.b. **Milieu: Voordracht OD NZKG; zienswijze begroting 2020**

6.c. **Milieu: Voordracht zienswijze ontwerpbegroting 2020 en 1^e begrotingswijziging OFGV**

920 6.d. **Milieu: Voordracht zienswijze ontwerpbegroting 2020, jaarstukken 2018 en resultaatbestemming van de RUD Noord-Holland Noord**

925 Mevrouw **Kaper** (duolid CU) bedankt voor de ontwerpbegroting. Zij heeft een vraag over de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreken. Op pagina 17 onder punt 4 staan indirecte kosten voor een bedrag van 1640.000 euro en bij 7. Overige kosten staat een ander bedrag, namelijk 140.000 euro. De CU verzoekt het college om deze bedragen te specificeren gezien de hoogte ervan.

930 Mevrouw **Gielen** (GL) vraagt of het bedrag van 500.000 euro voor de organisatie van de omgevingsdiensten voor de komende jaren, gezien de situatie rondom de situatie bij Tata Steel en PAS en de conclusie van het Planbureau Leefomgeving dat het de agrarische sector niet lukt om het gebruik van bestrijdingsmiddelen terug te dringen.

935 De heer **Steman** (D66) is benieuwd of de omgevingsdiensten goed zijn toegerust voor de uitoefening van de verschillende taken, gezien de problematiek rond Tata, bestrijdingsmiddelen en PAS, maar ook gelet op de doelstellingen die in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Het is goed om gedurende het jaar Provinciale Staten mee te nemen in de ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten. om er grip op te kunnen krijgen. De provincie is deelgenoot en deels ook verantwoordelijk.

940 Mevrouw **Kuiper** (CDA) heeft een vraag over OD IJmond. De verwachting is dat in 2020 veel tijd moet worden besteed aan informatievoorziening over en de handhaving van asbestverwijdering. Dit is doorkruist door een uitspraak van de Eerste Kamer. De wetgeving daartoe is verworpen. Heeft dit betekenis voor de begroting 2020?

945 Ook voor de OD NZKG geldt dat extra inzet wordt verwacht bij Harsco en Tata als het over handhaving gaat. Is daarvoor ruimte opgenomen in de begroting 2020?

Gedeputeerde **Tekin** constateert dat vanuit de CU technische vragen zijn gesteld. Een schriftelijk antwoord volgt.

950 De PAS-discussie is recent nog gevoerd. Op 29 mei jl. deed de Raad van State uitspraak. Dat het iets gaat betekenen voor de diverse portefeuilles is evident. Als daarover meer duidelijkheid is volgt meer informatie.

Het bedrag van een miljoen euro in het coalitieakkoord gaat naar drie posten:

- 955 • de NB Wet. Het vorige college heeft dat bedrag al wat opgeplust vanwege een bezuiniging vanuit het Rijk. Het schuurt, want het is erg druk in de provincie. Er is geïnvesteerd in het bekender maken van stiltegebieden. Dat leidde tot meer aanvragen voor ontheffingen in stiltegebieden. Dat is positief maar het levert wel extra werkt op.
- energiebesparing
- 960 • Programmatische Aanpak Gezonde Leefomgeving in het kader van Harsco en Tata Steel.

960 Bij de OD NZKG zijn vooraf inschattingen gemaakt op basis van aannames. Definitieve informatie volgt te zijner tijd.

965 Over de informatievoorziening zegt de gedeputeerde dat het college gewend was om af en toe een 'A4'tje' met informatie over de omgevingsdiensten te sturen. Daar gaat dit college mee door. Een of maximaal twee keer wordt in de Statencommissie ingezoomd op de ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten. In lijn met de motie van het CDA zal worden afgesproken hoe tot het beter informeren van elkaar kan worden gekomen.

970 De gedeputeerde sprak met de staatssecretaris over het onderwerp asbest. Het onderwerp is niet van tafel. OD IJmond is erg actief op het gebied van asbest. De gedeputeerde zal navragen in hoeverre de uitspraak van de Eerste Kamer een betekenis heeft voor de begroting. De uitdaging is even van de Eerste Kameragenda terug naar de Tweede Kamer en de staatssecretaris. Het zal ongetwijfeld weer op de agenda komen. De coalitie heeft in het akkoord in het kader van het Leefbaarheidsfonds opgenomen dat met asbest aan de slag wordt gegaan. De provincie heeft er ook belang bij dat snel duidelijkheid wordt gegeven vanuit de overheid. De inventarisatie van alle daken is bijna rond. Het heeft ook een relatie met Landbouw en andere terreinen.

980 De **voorzitter** constateert dat van de tweede termijn geen gebruik wordt gemaakt. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

7. **A-agenda Mobiliteit**

7.a. **Onteigening Brug Ouderkerk aan de Amstel**

985

Mevrouw **Kaper** (duolid CU) realiseert zich dat een onteigeningsprocedure grote impact kan hebben op grondeigenaren. Soms is onteigening noodzakelijk om provinciale plannen te kunnen uitvoeren. De CU wil niet lichtvaardig met onteigening omgaan. Waarom heeft minnelijke werving niet tot overeenstemming geleid met de grondeigenaren?

990

Naast schriftelijke biedingen moet er ook daadwerkelijk contact zijn met de grondeigenaren en moet voldoende tijd worden genomen voor overleg en eventuele onderhandelingen. Is dat gebeurd?

995

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt of het een overweging is om te onderhandelen over gedeeltelijke verwerving en minder parkeerplaatsen.

1000

De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op dat de PVV geen voorstander is van het instrument onteigening. Echter nut en noodzaak zijn duidelijk, waardoor de fractie met tegenzin begrip kan opbrengen voor het voorliggende besluit. Spreker sluit zich aan bij de vragen die zijn gesteld door de CU.

1005

De heer **Steeman** (D66) noemt onteigening een laatste redmiddel. Gezien dit plan kan D66 ermee leven dat dit besluit genomen wordt. Het bevreemdt de fractie dat in openbare stukken naam en toenaam van de te onteigenen personen zijn genoemd.

1010

Mevrouw **Kuiper** (CDA) zegt dat het CDA akkoord gaat met het besluit tot onteigening. Volgens vaste jurisprudentie moet er sprake van zijn dat tijdens de administratieve procedure ook overleg wordt gevoerd. Het CDA neemt aan dat de provincie daaraan voldoet. Graag hoort het CDA het antwoord op de vraag van de CU.

1015

Gedeputeerde **Rommel** licht toe dat er veel gesprekken met partijen zijn geweest. Er was dus niet alleen schriftelijk contact. Het plan kan niet af met minder parkeerplaatsen. Waar van het onteigeningsinstrument gebruik moet worden gemaakt, blijft de provincie in overleg met de partijen. In dit geval liggen partijen te ver uiteen, waardoor het middel van onteigening moet worden ingezet.

Tweede termijn:

1020

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt of minder parkeerplaatsen niet de bedoeling was vanuit planvorming of was het niet bespreekbaar voor de grondeigenaren, die onteigend dreigen te worden.

1025

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat het onbespreekbaar was voor te onteigenen partij.
De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

8. **Rondvraag**

1030

Vooraf zijn geen rondvragen aangemeld.
Ter vergadering wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

9. **Sluiting**

1035

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 16.05 uur.

1040

***